

PYTANIA KONTROLNE – TEMAT:

Metale przejściowe

1. Otrzymywanie metali przejściowych

Pytanie 1:

Wymień trzy metody metalotermiczne otrzymywania metali przejściowych i podaj przykłady reduktorów.

Pytanie 2:

Na czym polega metoda aluminotermiczna? Podaj przykład reakcji.

Pytanie 3:

Jak otrzymuje się tytan na skalę przemysłową?

---

2. Chromowce (Cr)

Pytanie 4:

Dlaczego chrom nazwano od greckiego słowa „chroma” (kolor)?

Pytanie 5:

Który jon chromu jest trwalszy w roztworze wodnym: Cr^{2+} czy Cr^{3+} ? Uzasadnij.

Pytanie 6:

Zapisz reakcję przejścia chromianu(VI) w dichromian(VI). W jakim środowisku trwałe są jony $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$?

Pytanie 7:

Do czego wykorzystuje się reakcję: $4\text{Cr}^{2+} + \text{O}_2 + 4\text{H}^+ \rightarrow 4\text{Cr}^{3+} + 2\text{H}_2\text{O}$?

---

3. Manganowce (Mn)

Pytanie 8:

Dlaczego mangan reaguje z wodą, a żelazo (w temperaturze pokojowej) nie?

Pytanie 9:

Podaj reakcję otrzymywania manganu metodą aluminotermiczną.

---

4. Żelazowce (Fe)

Pytanie 10:

Co to jest pasywacja żelaza? Podaj przykład.

Pytanie 11:

Kiedy żelazo tworzy jony Fe^{2+} , a kiedy Fe^{3+} podczas reakcji z kwasami?

Pytanie 12:

Wyjaśnij, dlaczego Fe^{3+} może być utleniaczem, a Fe^{2+} reduktorem. Podaj po jednym przykładzie reakcji.

Pytanie 13:

Który roztwór jest bardziej kwasowy: FeCl_3 czy FeCl_2 ? Dlaczego?

---

5. Miedziowce (Cu, Ag, Au)**Pytanie 14:**

Dlaczego miedź nie reaguje z rozcieńczonym H_2SO_4 ?

Pytanie 15:

Zapisz reakcję miedzi ze stężonym H_2SO_4 i stężonym HNO_3 .

Pytanie 16:

Co to jest dysproporcjonowanie Cu(I) ? Podaj przykład.

Pytanie 17:

Dlaczego AgCl rozpuszcza się w nadmiarze Cl^- lub w NH_3 ?

Pytanie 18:

Na czym polega próba Tollensa (lustro srebrowe)?

---

6. Cynkowce (Zn, Cd, Hg)**Pytanie 19:**

Który z metali cynkowców jest metalem szlachetnym? Uzasadnij na podstawie potencjału standardowego.

Pytanie 20:

Dlaczego cynk reaguje z NaOH , a kadm i rtęć nie?

Pytanie 21:

Zapisz reakcję cynku z rozcieńczonym i stężonym HNO_3 .

Pytanie 22:

Co to jest mosiądz i jak można rozdzielić jego składniki?